

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/7/2024
Identifikačné číslo spisu:	6120317135
Dátum vydania rozhodnutia:	28.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6120317135.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Valentovej a členov senátu JUDr. Petra Brňáka a JUDr. Andrey Dudášovej v spore žalobcu Mgr. T. W., PhD., advokáta, X., Z. XX, zastúpený spoločnosťou REKEN & PARTNERS Law Firm s. r. o., Bratislava, Tichá 45, IČO: 36783188, proti žalovanej Ing. T. X., X., O. XX, zastúpenej spoločnosťou advokátska kancelária agner & partners, s. r. o., Bratislava, Špitálska č. 10, IČO: 36722758, o zaplatenie sumy 3.492,17 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV (vo veci Okresného súdu Bratislava II) pod sp. zn. B2-9C/75/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. júna 2023 č. k. 15Co/110/2022-229, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (v súčasnosti Mestský súd Bratislava IV, ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 10. februára 2022 č. k. 9C/75/2020-138 rozhodol, že žalobu zamietá (výrok I.) a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie konštatoval po právnom posúdení veci nedôvodnosť žaloby. Uviedol, že v danej veci medzi stranami nebolo sporné, že žalobca ako advokát na jednej strane a žalovaná ako klient na strane druhej uzatvorili dňa 2.9.2015 zmluvu o poskytovaní právnej pomoci prostredníctvom žalobcu, v zmysle ktorej sa žalobca zaviazal vykonávať poskytovanie právnej pomoci v súlade s pokynmi žalovanej, resp. v súlade s vopred dohodnutým postupom. Podľa článku II. bodu 1. sa žalovaná zaviazala za právnu pomoc špecifikovanú v čl. I ods. 1 tejto zmluvy zaplatiť žalobcovi tarifnú odmenu podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. a žalobca vyúčtovať žalovanej úkony právnej služby. V konaní nebolo preukázané a ani žiadna zo strán netvrdila, že by žalovanej žalobca neposkytoval právne služby ako fyzickej osobe na súkromné účely, preto nebolo sporným, že predmetný vzťah medzi sporovými stranami bol vzťahom spotrebiteľským. Spornou

otázkou v konaní bola oprávnenosť nároku žalobcu. Žalovaná en bloc poprela poskytnutie všetkých žalobcom tvrdených úkonov právnej služby uvedených v jeho vyúčtovaní a (údajne z opatrnosti) namietla aj ich premlčanie, s výnimkou nároku na odplatu za úkon zo dňa 04. 10. 2018, označený ako „Podanie na súd - Sťažnosť proti Uzneseniu OS BA V č. k. 1CbZm/12/2017 - 168". Súčasne žalovaná výslovne poprela existenciu všetkých žalobcom uplatnených nárokov za poskytnutie úkonov právnej služby, uvedených vo vyúčtovaní s tým, že predmetné vyúčtovanie poskytovanie týchto úkonov v žiadnom smere nepreukazuje. Prvoinštančný súd poukázal na to, že v sporovom konaní je výlučne na žalobcovi a jeho zodpovednosti čoho a na základe akých skutočností sa v súdnom konaní domáha. V zmysle § 132 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) musí žalobca v žalobe uviesť pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, ktoré odôvodňujú uplatnený nárok (povinnosť tvrdenia), teda vymedziť skutkové okolnosti, ktoré majú byť podkladom rozhodnutia, označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (dôkazná povinnosť) a uviesť žalobný návrh; žalobným návrhom je súd viazaný. V predmetnom konaní žalobca uplatnil voči žalovanej odmenu za poskytnutie právnej služby, pričom bremeno tvrdenia, že okrem iného, v zmysle § 18 ods. 4 zákona o advokácii žalovanú ako svojho klienta vopred informoval o výške tarifnej odmeny za jednotlivé úkony právnej služby, a to pred poskytnutím týchto úkonov, resp. ešte pred začatím právneho zastupovania nesie žalobca, inak mu za takýto úkon odmena nepatrí. Žalobca dôkazné bremeno v predmetnom konaní neunesol, keď v prvom rade nepreukázal a ani nenavrhol žiaden dôkaz na preukázanie svojich tvrdení, že skutočne vykonal právne služby, ktoré si u žalovanej vyfakturoval faktúrou č. XXXXXXXXX zo dňa 25. 03. 2019 a ktoré mal vykonať pre žalovanú v rámci svojej advokátskej činnosti na základe uzavretej zmluvy o právnej pomoci zo dňa 02. 09. 2015. Súčasne žalobca netvrdil a ani vierohodným spôsobom nepreukázal, že by v priebehu poskytovania právnej služby informoval žalovanú, t. j. svoju klientku, ktorá je spotrebiteľom právnej služby, o výške odmeny za úkony právnej služby ešte pred začatím týchto úkonov (§ 18 ods. 4 zákona o advokácii). Dal do pozornosti dôvodovú správu k bodu 6 zákona č. 304/2009 Z. z., ktorá bližšie rozvádza odôvodnenosť potreby zakotvenia § 18 ods. 4 zákona o advokácii, podľa ktorej „Obdobne ako u notára, musí advokát vopred informovať spotrebiteľa právnej služby o cene úkonu právnej služby. Ak si túto povinnosť nesplní a poskytne úkon právnej služby, zanikne mu zo zákona právo na odmenu za tento úkon právnej služby. Cieľom je posilniť dôveru v advokátsky stav, pretože odmena za poskytovanie právnej služby sa stane viac predvídateľnou. Prax totiž potvrdzuje, že najmä pri vysokých odmenách spotrebiteľ právnej služby negatívne znáša oznam o celkovej konečnej odmene advokáta. Navrhované ustanovenie zapadá do celkového kontextu právnej úpravy určenej na ochranu spotrebiteľa." Úmyslom zákonodarcu pri zavedení ustanovenia § 18 ods. 4 zákona o advokácii bolo zabezpečiť väčšiu ochranu klienta ako spotrebiteľa, aby sa tak odmena za poskytovanie právnej služby stala viac predvídateľnou. Je preto na ťarchu advokáta, aby pred začatím poskytovania právnej služby oznámil potencionálnemu klientovi hodnotu svojich služieb, najmä pokiaľ jeho skutočným úmyslom bolo žiadať za svoje právne služby odmenu tak, aby klient ako spotrebiteľ mal možnosť slobodne a hlavne dostatočne informovane sa rozhodnúť, či jeho právne služby využije alebo nie (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo/15/2013). Ustanovenie § 18 ods. 4 zákona o advokácii je typická civilno-právna norma vytvorená na sankcionovanie advokáta v civilno-právnom vzťahu medzi advokátom a spotrebiteľom, v ktorej je už obsiahnutá sankcia za jej porušenie v podobe zániku práva advokáta na odmenu za poskytnutie právnej služby. V prípade naplnenia hypotézy neinformovania spotrebiteľa o výške odmeny za právne služby pred začatím vykonávania právnych služieb samotné ustanovenie § 18 ods. 4 zákona o advokácii teda obsahuje aj sankciu, že advokát nemá právo na žiadnu odmenu. Vzhľadom k tomu, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že by pred začatím poskytovania právnej služby informoval žalovanú o výške odmeny, súd žalobu zamietol, pretože v zmysle ustanovenia § 18 ods. 4 zákona o advokácii advokátovi odmena nepatrí. Z uvedených dôvodov sa ďalej nezaoberal skúmaním ďalších námietok žalovanej, a to námietkou premlčania uplatneného nároku alebo dôsledkov údajného zániku zmluvy o právnej pomoci, keďže žalobcovi nárok na odmenu nevznikol.

1.2. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 s použitím § 262 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 28. júna 2023, č. k. 15Co/110/2022 - 229 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% (výrok II.).

2.1. Odvolací súd sa stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku (bod 39.), že žalobca neunesol dôkazné bremeno v konaní, keď nepreukázal a ani nenavrhol žiaden dôkaz na preukázanie svojich tvrdení o tom, že skutočne vykonal právne služby v rámci svojej advokátskej činnosti na základe zmluvy o právnej pomoci zo dňa 02. 09. 2015, ktorú uzavrel so žalovanou a ktoré jej vyfakturoval faktúrou zo dňa 25. 03. 2019 č. XXXXXXXX. Žalobca svoj nárok o zaplatenie žalovanej sumy titulom vykonania právnych služieb pre žalovanú preukazoval uvedenou zmluvou o právnej pomoci a faktúrou. V predmetnej zmluve (č. I. 9 spisu) ale nie sú konkrétne špecifikované právne úkony, ktoré mal žalobca pre žalovanú vykonať. V čl. II. bod 1. tejto zmluvy si strany sporu dohodli odmenu a náhrady tak, že žalovaná ako klient sa zaviazala za právnu pomoc špecifikovanú v čl. I. ods. 1 zmluvy zaplatiť žalobcovi ako advokátskej kancelárii tarifnú odmenu podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. a advokátska kancelária je oprávnená vyúčtovať klientovi v konaní podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb., zákona č. 301/2005 Z. z. alebo iných právnych predpisov. Podľa čl. III. bod 2. písm. e) zmluvy je klient povinný uhrádzať faktúru za poskytovanú právnu pomoc v lehote splatnosti. Z faktúry zo dňa 25. 03. 2019 č. XXXXXXXX (č. I. 11 spisu) vyplýva, že žalobca vyfakturoval žalovanej celkom k úhrade sumu 3.492,17 eura ako odmenu za právne služby podľa zmluvy o právnej pomoci uzavretej dňa 02. 09. 2015 na základe vyúčtovania trov právneho zastúpenia a úkonov právnej služby podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z., ktoré jej boli doručené dňa 28. 12. 2018; dôkazy - vyúčtovanie trov právneho zastúpenia a úkonov právnej služby s doručenkou od žalovanej k žalobe pripojené nebolo. Žalovaná namietala v odpore proti platobnému rozkazu, že žalobca v návrhu na vydanie platobného rozkazu vôbec bližšie nešpecifikoval úkony právnej služby a ani z predloženej faktúry nie je zrejmé aké úkony mal žalobca pre ňu vykonať. Žalobca písomným podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 06. 05. 2021 predložil vyššie uvedené dôkazy (č. I. 45 spisu). Žalovaná naďalej zotrvala na svojom tvrdení, že žalobca nepreukázal, že jej poskytol ním tvrdené úkony právnej služby. Ak teda žalobca tvrdil, že žalovanej poskytol právne služby uvedené vo vyčíslení náhrady trov konania (č. I. 46 až 59 spisu), mal na preukázanie svojich tvrdení predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky spôsobilé preukázať pravdivosť týchto tvrdení, čo neurobil, pričom jeho argumentácia uvedená v odvolaní podľa ktorej navrhol, aby si prvoinštančný súd overil, či skutočne zastupoval žalovanú v konaniach uvedených v jeho vyúčtovaní trov právneho zastúpenia a úkonov právnej služby zo dňa 06. 12. 2018 neobstojí, nakoľko bolo jeho povinnosťou už v žalobe označiť dôkazy na preukázanie rozhodujúcich skutočností (§ 132 ods. 1 CSP), čo si ale nesplnil, napriek tomu, že je sám advokát a má vedomosť o náležitostiach žaloby. V danej veci žalobca až k odvolaniu pripojil dôkazy preukazujúce v akých konkrétnych konaniach mu žalovaná udelila plné moci a kedy úkony právnej služby pre žalovanú vykonal. Odvolací súd zhodne s tvrdením žalovanej v jej vyjadrení k odvolaniu žalobcu dôvodí, že nemohol na tieto dôkazy prihliadnuť s poukazom na ustanovenie § 366 CSP (novoty v odvolacom konaní), pretože tieto dôkazy mohol žalobca uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd neprihliadol na odvolaciu námietku žalobcu, že súd prvej inštancie nevykonal ním navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

2.2. K odvolacej námietke žalobcu, že súd prvej inštancie neoboznámil sporové strany so svojim predbežným právnym posúdením veci tak, aby rozhodnutie vo veci samej nebolo pre strany prekvapivé, odvolací súd uviedol, že účelom predbežného posúdenia veci nie je podrobne zodpovedať na všetky otázky sporu a ak sa tak nestane, neznamená to, že konajúci súd automaticky vystaví stranu sporu prekvapivosti. V danom prípade rozhodnutie súdu prvej inštancie nevyzníeva ani prekvapujúco, ani nečakane. Predmetom sporu od začiatku bola právna otázka, či žalobca pre žalovanú vykonal úkony právnej služby, za ktoré si faktúrou zo dňa 25. 03. 2019 č. XXXXXXXX vyúčtoval žalovanú sumu, keď žalovaná vykonanie týchto úkonov namietala (okrem ďalších námietok), takže tu proti sebe stali dva názory a k tejto otázke mali možnosť vyjadriť sa obe strany sporu. Žalobcovi bol v konaní zo strany súdu prvej inštancie daný dostatok priestoru obhajovať svoje tvrdenie o poskytnutí právnych služieb žalovanej a skutočnosť, že toto svoje tvrdenie v konaní nepreukázal, nerobí toto rozhodnutie prekvapivým. Odvolací súd akcentuje, že žalobca mal dostatok možností obhajovať, prezentovať a preukazovať svoje tvrdenie o poskytnutí právnych služieb žalovanej, keď samotná skutočnosť, že sa súd prvej inštancie k tejto argumentácii výslovne počas konania nevyjadril, neznamená, že ho rozsudkom, ktorým uzavrel, že žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie uvedeného tvrdenia, prekvapil. Ak by sa aj súd prvej inštancie v rámci predbežného posúdenia veci vyjadril k otázke dôkazného

bremena, jeho posúdenie by súd nezaväzovalo i v ďalšom konaní, ak by strany sporu predložili ďalšie dôkazy vyvracajúce skutočnosti, z ktorých by pri predbežnom vyjadrení právneho názoru na vec vychádzal. Žalobca až v odvolaní predložil dôkazy preukazujúce poskytnutie právnych služieb žalovanej na základe splnomocnení a ďalších listinných dôkazov, na ktoré ale nebolo možné prihliadnuť z dôvodov uvedených v bode 12. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu.

2.3. V súvislosti k tzv. prekvapivosti súdneho rozhodnutia predbežným právnym posúdením veci súdom prvej inštancie, odvolací súd poukázal na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ aj „dovolací súd“) zo dňa 22. 02. 2017 sp. zn. 6Cdo/17/2017. V danej veci totiž z obsahu zápisníc súdu prvej inštancie nevyplyva žiadna výhrada právneho zástupcu žalobcu voči nesplneniu si povinnosti súdu prvej inštancie vysloviť predbežný právny názor na vec, hoci tento bol na pojednávaniach prítomný. Z uvedených dôvodov námietka žalobcu, aj keby bola dôvodná, nebola spôsobilá mať za následok tzv. zmätočnosťnú vadu, t. j. porušenie základných zásad občianskeho súdneho konania a odňatie možnosti žalobcovi konať pred súdom. Dôležité je, aby to bolo v písomnom odôvodnení rozsudku uvedené, čo v predmetnej veci splnené bolo.

2.4. Odvolací súd sa nestotožnil ani s ďalšou odvolacou námietkou žalobcu, že súd prihliadol na to, že žalovanú vopred neinformoval o cene úkonu právnej služby, aj keď túto skutočnosť žalovaná nenamietala, nakoľko v danej veci ide o spotrebiteľský spor, ako správne právne uzavrel aj súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, teda o spor s ochranou slabšej strany a tak sa správne zaoberal všetkými skutočnosťami týkajúcimi sa nároku žalobcu, teda i tým, či žalovaná ako spotrebiteľ bola zo strany žalobcu ako dodávateľa vopred riadne informovaná o cene právnych služieb predtým, ako aj jej boli tieto služby poskytnuté v zmysle § 18 ods. 4 zákona o advokácii.

2.5. Odvolací súd sa už nezaoberal ďalšími tvrdeniami žalobcu v jeho odvolaní o vznesenej námietke premĺčania zo strany žalovanej, vypovedaním plných mocí zo strany žalovanej a dôvodov ukončenia zmluvy o právnej pomoci, nakoľko by pre rozhodnutie vo veci nemali žiaden vplyv.

2.6. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP.

3. Žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) podal voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP a žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vo výroku I. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Žalobca si uplatnil aj nárok na náhradu trov konania.

3.1. Dovolateľ vymedzil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, ktorý spočíva v nesprávnom procesnom postupe súdu, ktorým súd znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uviedol, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd neodôvodnili svoje rozsudky riadne a týmto postupom bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom, pričom sa vo svojich rozhodnutiach vôbec nevysporiadali, resp. nie dostatočne, s niektorými kľúčovými skutkovými a právnymi otázkami. Podľa dovolateľa sa odvolací súd nevysporiadal s podstatnými otázkami o prekvapivosti rozsudku súdu prvej inštancie, o založení dôvodu pre jeho vydanie na nespornej skutočnosti a v rozpore s vykonaným dokazovaním ako aj na zaťažení žalobcu neunesením dôkazného bremena, keď v konaní bolo potvrdené, že žalovaná sa dožadovala vydania svojich spisov od žalobcu, ktorý jej ich vydal bol založený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, pričom po jej namietaní sa síce odvolací súd vyjadril k otázke informovania o odmene, avšak bez zodpovedania otázok položených žalobcom v odvolaní. Odvolací súd svoj právny názor uvádza selektívne k otázke, ktorej sa súd prvej inštancie absolútne nevenoval a bez toho, aby sa žalobca mal možnosť k tejto otázke vôbec vyjadriť, čím sa podľa dovolateľa dovolacie dôvody podľa § 420 CSP a § 421 CSP čiastočne prelínajú.

3.2. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ktorý spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci videl dovolateľ v tom, že výrok I. rozhodnutia odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnych otázok, pri ktorých riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/322/2009, ktoré bolo pod č. 33/2011 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky). Podľa dovolateľa rozsudok odvolacieho súdu spočíva v odlišnom právnom posúdení dôvodov, pre ktoré nemal žalobcovi vzniknúť nárok na jeho odmenu podľa zmluvy o poskytnutí právnej pomoci. Mal za to, že v konaní boli jasne odlišné od seba dva dôvody, ktoré mali byť spôsobilé na zamietnutie žaloby, t. j. dôvodom pre

vyhlásenie daných rozsudkov a to a/ neinformovanie žalovanej o výške odmeny pred poskytnutím právnej služby podľa § 18 ods. 4 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii (viď. rozsudok súdu prvej inštancie) a b/ neunesenie dôkazného bremena žalobcom podľa § 185 a nasl. CSP. V rozsudku súdu prvej inštancie tento vysvetlil a odôvodnil výlučne dôvod neinformovania žalovanej žalobcom o výške odmeny pred poskytnutím právnej služby, pričom z uvedeného dôvodu sa žalobca venoval len tomuto prípadu. Rozsudok odvolacieho súdu vysvetlil a odôvodnil výlučne prípad neunesenia dôkazného bremena žalobcom, ktorý bol jediným dôvodom pre potvrdenie rozsudku a to bez toho, aby strany sporu vyzval podľa § 382 CSP k možnému použitiu tohto ustanovenia. Neunesenie dôkazného bremena, ktoré považoval odvolací súd (na rozdiel od súdu prvej inštancie) za rozhodujúce pre posúdenie veci, považuje dovolateľ za prekvapujúci.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že popiera tvrdenie žalobcu o odlišných skutkových, či právnych záveroch v rozhodnutiach súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu. Žalovaná od začiatku popierala tvrdenie ohľadne vydania klientskych spisov zo strany žalobcu, pričom podľa žalovanej ide o špekulatívne dôvody zo strany žalobcu, aby sa táto nemohla brániť voči prípadnému premlčaniu. Žalovaná odkázala na ust. § 18 ods. 4 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii, pričom podľa jej názoru súd prvej inštancie a ani odvolací súd už neboli povinný zaoberať sa otázkou, či aj skutočne došlo k poskytnutiu predmetných úkonov právnej služby, keďže žalobca ako advokát neinformoval žalovanú o konkrétnej výške odmeny za konkrétny úkon právnej služby bezprostredne pred začatím poskytovania tohto úkonu. Žalobca túto skutočnosť žiadnym spôsobom ani nepreukázal. Podľa žalovanej žalobca neuviedol, akú právnu otázku, ktorá bola pre rozhodnutie súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu v spore rozhodujúca, mal odvolací súd posúdiť inak, ako je rozhodovacou praxou odvolacieho súdu a teda ani z tohto dôvodu nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedla, že žalobca protestuje voči samotným dôvodom súdneho rozhodnutia, nie voči zmätočnému odôvodneniu, či posúdeniu prostriedkov procesného útoku, obrany a vykonaných dôkazov. Žalovaná navrhla, aby najvyšší súd dovolanie zamietol a žalovanej priznal plnú náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. V zmysle § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sú nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

10. Špecifikom dovolania v prejednávanej veci bolo, že bolo založené na oboch zákonom ustanovených dovolacích dôvodoch - tzv. zmätočnosti aj nesprávnom právnom posúdení veci. V rámci nich boli zároveň uplatnené aj dva dôvody prípustnosti dovolania: jednak tvrdený postup súdu na ujmu práva strany na spravodlivý proces, a jednak požiadavka na zodpovedanie otázky procesnoprávneho charakteru. Oba dovolacie dôvody, ako aj dôvody prípustnosti dovolania, mali v tomto prípade charakter tzv. spojených nádob. Zjednodušene povedané, podstata dovolania založeného na nesprávnom právnom posúdení veci spočívala v tvrdení prekvapivosti právneho názoru odvolacieho súdu, ku ktorému sa žalobca nemal možnosť vyjadriť. Tým malo dôjsť k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. V takomto prípade na jednej strane ide o ochranu práva na spravodlivý proces, a na druhej o otázku prekvapivosti rozsudku odvolacieho súdu.

11. Ťažiskom dovolacej argumentácie - či už z hľadiska tvrdení zmätočnosti, alebo nesprávneho právneho posúdenia veci - bolo vytýkanie odvolaciemu súdu, že ak odvolací súd dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno svojho tvrdenia, pričom toto tvrdenie nebolo v predchádzajúcom konaní na súde prvej inštancie považované za rozhodujúce, išlo podľa žalobcu o prekvapujúci právny názor. Žalobca argumentuje, že nebol vyzvaný podľa § 382 CSP k možnému použitiu relevantného ustanovenia, odvolací súd rozhodol bez pojednávania, nevytvoril pre žalobcu možnosť sa k použitiu daného ustanovenia vyjadriť, či predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky potvrdzujúce jeho tvrdenie o vzniku uplatňovaného práva, čo malo za následok odňatie možnosti konať pred súdom. Zároveň žalobca namieta nedostatočné odôvodnenie odvolacieho rozsudku. Keďže namietané skutočnosti spolu súvisia a prelínajú sa, odvolací súd poskytol komplexnú odpoveď.

12. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*). Judikatúra ESLP síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá však na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (*Ruiz Torija c. Španielsko* z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, *Hiro Balani c. Španielsko* z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, *Georgiadis c. Grécko* z 29. mája 1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19. februára 1998).

12.1. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súdom by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutý v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

12.2. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry

ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva účastníka civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva účastníka konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatneného návrhu, ako aj špecifickými námietkami účastníka konania. Porušením uvedeného práva účastníka konania na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

12.3. Práve priblížený výpočet samozrejme nemôže byť (ani mať ambíciu byť) úplným, keďže sa v konkrétnom prípade môžu vyskytnúť i iné nedostatky v argumentácii (podľa okolností buď súdu prvej inštancie, odvolacieho súdu alebo aj oboch takýchto súdov - pri nahliadaní na problém optikou súdu dovolacieho), ktorých prítomnosť rovnako spôsobí nerespektovanie čiastkového práva na spravodlivý súdny proces reprezentovaného právom na objektívne presvedčivé (uspokojivé) odôvodnenie výsledku rozhodovacej činnosti súdu.

12.4. K práve uvedenému sa v odvolacích konaniach pridružuje i faktor umožnenia odvolaciemu súdu procesným právom, aby takýto súd, pokiaľ sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, sa v odôvodnení len obmedzil na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplnil na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). V týchto prípadoch síce stačí, ak odvolací súd v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie vecí, keď spätosť potvrdzovaného a potvrdzujúceho rozsudku vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu a rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie; ak sa však odvolací súd rozhodne ísť touto cestou, vedome tým preberá zodpovednosť i za kvalitu argumentácie súdu prvej inštancie (t. j. či v prípadnom dovolacom konaní obstojí ako ním potvrdené rozhodnutie, tak i ním samým doplnené dôvody). Dopĺňanie ďalších dôvodov na podporu argumentácie prvoinštančného súdu (zo strany súdu odvolacieho) v tomto prípade nie je pravidlom (ale výnimkou) a môže sa stať, že toto ani nebude reálne možné, ak súd prvej inštancie sa v rámci odôvodňovania svojho rozhodnutia, neskôr podrobovaného prieskumu v odvolacom konaní sám objektívne uspokojivým spôsobom vyporiada so všetkými relevantnými argumentmi všetkých sporových strán a ani odvolanie neprinesie nič iné, než polemiku s takýmto jeho úvahami. Ak ale o takýto prípad (nedoplniteľnosti) nepôjde, z pohľadu preskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu bude mať význam ako udržateľnosť dopĺňujúcej argumentácie tohto súdu samej osebe, tak i to, či sa doplnenie nedostane do takého rozporu s argumentáciou súdu prvej inštancie, označenou odvolacím súdom za akceptovanú v plnom rozsahu, pri ktorého existencii by už reálne o splnení podmienok § 387 ods. 2 CSP nemožno hovoriť (ale do úvahy by prichádzala len možnosť, že správnou môže byť nanajvýš - pokiaľ vôbec - argumentácia len jedného z oboch nižších súdov).

13. V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 až 3 CSP. Z odôvodnení rozhodnutí týchto súdov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Odvolací súd a pred ním súd prvej inštancie odôvodnili svoje rozhodnutia podrobne, spôsobom zodpovedajúcim zákonu. S potrebnou presvedčivosťou vysvetlili tak všeobecné právne úvahy, ktoré mali na zreteli pri rozhodovaní, ako aj individuálne okolnosti preskúmaného prípadu, ktoré boli preukázané dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie. Už na prvý pohľad dovolateľom označenou vadou nepreskúmateľnosti napadnuté odvolacie rozhodnutie netrpí.

13.1. Dovolací súd v danom kontexte osobitne akcentuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia uvedené v bodoch 12. až 18., ktoré v spojení s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie v celom jeho kontexte napĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo zodpovedá základnej (formálnej a obsahovej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. V

podstatnom z ich obsahu vyplýva záver o neunesení dôkazného bremena žalobcom, že skutočne vykonal právne služby, ktoré si u žalovanej vyfakturoval faktúrou č. XXXXXXXXX zo dňa 25.03.2019 na základe zmluvy o právnej pomoci zo dňa 02. 09. 2015 uzavretej medzi žalobcom žalovanou a súčasne žalobca ani netvrdil a ani vierohodným spôsobom nepreukázal, že by v priebehu poskytovania právnej služby informoval žalovanú ako spotrebiteľku o výške odmeny za úkony právnej služby ešte pred začatím týchto úkonov. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Vysporiadanie sa s uplatnenými podstatnými odvolacími námietkami odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle § 387 ods. 3 CSP.

13.2. Súd prvej inštancie po citácii príslušných hmotnoprávných ustanovení, uviedol nesporné skutočnosti, odôvodnil záver, že zmluvu o poskytnutí právnych služieb je potrebné považovať za spotrebiteľskú, prezentoval spornú otázku oprávnenosti nároku žalobcu a zhrnul popretie skutkových tvrdení žalovanou. Vychádzal z toho, že žalovaná en bloc poprela poskytnutie všetkých žalobcom tvrdených úkonov právnej služby uvedených v jeho vyúčtovaní a (údajne z opatrnosti) namietla aj ich premĺčanie, s výnimkou nároku na odplatu za úkon zo dňa 4.10.2018, označený ako „Podanie na súd - Sťažnosť proti Uzneseniu OS BA V č. k. 1CbZm/12/2017 - 168". Súčasne žalovaná výslovne poprela existenciu všetkých žalobcom uplatnených nárokov za poskytnutie úkonov právnej služby, uvedených vo vyúčtovaní s tým, že predmetné vyúčtovanie poskytovanie týchto úkonov v žiadnom smere nepreukazuje. Vzhľadom na popretie zo strany žalovanej dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobca v predmetnom konaní neunesol dôkazné bremeno, pretože predovšetkým nepreukázal - a ani nenavrhol žiaden dôkaz - že skutočne vykonal právne služby, ktoré si u žalovanej vyúčtoval faktúrou č. XXXXXXXXX zo dňa 25. 03. 2019, a ktoré mal vykonať v rámci svojej advokátskej činnosti na základe zmluvy o právnej pomoci uzavretej dňa 02. 09. 2015. Súčasne žalobca netvrdil a ani vierohodným spôsobom nepreukázal, že by v priebehu poskytovania právnej služby informoval žalovanú, t. j. svoju klientku, ktorá je spotrebiteľom právnej služby, o výške odmeny za úkony právnej služby ešte pred začatím týchto úkonov (§ 18 ods. 4 zákona o advokácii) [bod 39. odôvodnenia prvoinštančného rozsudku]. V bodoch 40. až 42. odôvodnenia sa súd prvej inštancie odvolal na dôvodovú správu k § 18 ods. 4 zákona o advokácii, v ktorej objasnil zámer zákonodarcu pri zavedení danej právnej normy. Následne ju vyložil a dospel k záveru, že po jej aplikácii na konkrétny skutkový stav žalobcovi nárok na uplatnenú odmenu nevznikol.

13.3. Odvolací súd sa stotožnil so s právnym záverom súdu prvej inštancie, že žalobca neunesol dôkazné bremeno v konaní, keď nepreukázal a ani nenavrhol žiaden dôkaz na preukázanie svojich tvrdení o tom, že skutočne vykonal právne služby v rámci svojej advokátskej činnosti na základe zmluvy o právnej pomoci zo dňa 02. 09. 2015, ktorú uzavrel so žalovanou a ktoré jej vyfakturoval faktúrou zo dňa 25. 03. 2019, č. XXXXXXXXX. Žalobca svoj nárok o zaplatenie žalovanej sumy titulom vykonania právnych služieb pre žalovanú preukazoval uvedenou zmluvou o právnej pomoci a faktúrou. V predmetnej zmluve (č. I. 9 spisu) ale nie sú konkrétne špecifikované právne úkony, ktoré mal žalobca pre žalovanú vykonať. V čl. II. bod 1. tejto zmluvy si strany sporu dohodli odmenu a náhrady tak, že žalovaná ako klient sa zaviazala za právnu pomoc špecifikovanú v čl. I. ods. 1 zmluvy zaplatiť žalobcovi ako advokátskej kancelárii tarifnú odmenu podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. a advokátska kancelária je oprávnená vyúčtovať klientovi v konaní podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb., zákona č. 301/2005 Z. z. alebo iných právnych predpisov. Podľa čl. III. bod 2. písm. e) zmluvy je klient povinný uhrádzať faktúru za poskytovanú právnu pomoc v lehote splatnosti. Z faktúry zo dňa 25. 03. 2019, č. XXXXXXXXX (č.l. 11 spisu vyplýva, že žalobca vyfakturoval žalovanej celkom k úhrade sumu 3.492,17 eura ako odmenu za právne služby podľa zmluvy o právnej pomoci uzavretej dňa 02. 09. 2015 na základe vyúčtovania trov právneho zastúpenia a úkonov právnej služby podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z., ktoré jej boli doručené dňa 28. 12. 2018;

dôkazy - vyúčtovanie trov právneho zastúpenia a úkonov právnej služby s doručenkou od žalovanej k žalobe pripojené nebolo. Žalovaná namietala v odpore proti platobnému rozkazu vydanému v upomínacom konaní, že žalobca v návrhu na vydanie platobného rozkazu vôbec bližšie nešpecifikoval úkony právnej služby a ani z predloženej faktúry nie je zrejmé aké úkony mal žalobca pre ňu vykonať. Žalobca písomným podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 06. 05. 2021 predložil vyššie uvedené dôkazy (č. l. 45 spisu). Žalovaná naďalej zotrvala na svojom tvrdení, že žalobca nepreukázal, že jej poskytol ním tvrdené úkony právnej služby. Ak teda žalobca tvrdil, že žalovanej poskytol právne služby uvedené vo vyčíslení náhrady trov konania (č. l. 46 až 59 spisu), mal na preukázanie svojich tvrdení predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky spôsobilé preukázať pravdivosť týchto tvrdení, čo neurobil, pričom jeho argumentácia uvedená v odvolaní, že navrhol aby si prvoinštančný súd overil, či skutočne zastupoval žalovanú v konaniach uvedených v jeho vyúčtovaní trov právneho zastúpenia a úkonov právnej služby zo dňa 6.12.2018 neobstoja, nakoľko bolo jeho povinnosťou už v žalobe označiť dôkazy na preukázanie rozhodujúcich skutočností (§ 132 ods. 1 CSP), čo si ale nesplnil, napriek tomu, že je sám advokát a má vedomosť o náležitostiach žaloby. Následne odvolací súd poukázal na právnu teóriu dôkazného bremena ako podmienku procesného úspechu strany. K dôkazom pripojeným k dovolaniu odvolací súd prezentoval „žalobca až k odvolaniu pripojil dôkazy preukazujúce v akých konkrétnych konaniach mu žalovaná udelila plné moci a kedy úkony právnej služby pre žalovanú vykonal. Odvolací súd zhodne s tvrdením žalovanej v jej vyjadrení k odvolaniu žalobcu dôvodí, že nemohol na tieto dôkazy prihliadnuť s poukazom na ustanovenie § 366 CSP (novoty v odvolacom konaní), pretože tieto dôkazy mohol žalobca uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd neprihliadol na odvoláciu námietku žalobcu o tom, že súd prvej inštancie nevykonával ním navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností". Ďalej sa odvolací súd zaoberal odvolacou námietkou žalobcu, že súd prvej inštancie neoboznámil sporové strany so predbežným právnym posúdením veci, opakovane akcentoval, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo prekvapivým ... „Predmetom sporu od začiatku bola právna otázka, či žalobca pre žalovanú vykonal úkony právnej služby, za ktoré si faktúrou zo dňa 25. 03. 2019, č. XXXXXXXX vyúčtoval žalovanú sumu, keď žalovaná vykonanie týchto úkonov namietala (okrem ďalších námietok), takže tu proti sebe stali dva názory a k tejto otázke mali možnosť vyjadriť sa obe strany sporu. Žalobcovi bol v konaní zo strany súdu prvej inštancie daný dostatok priestoru obhajovať svoje tvrdenie o poskytnutí právnych služieb žalovanej a skutočnosť, že toto svoje tvrdenie v konaní nepreukázal, nerobí toto rozhodnutie prekvapivým... žalobca mal dostatok možností obhajovať, prezentovať a preukazovať svoje tvrdenie o poskytnutí právnych služieb žalovanej, keď samotná skutočnosť, že sa súd prvej inštancie k tejto argumentácii výslovne počas konania nevyjadril, neznamená, že ho rozsudkom, ktorým uzavrel, že žalobca neunesol dôkazné bremeno na preukázanie uvedeného tvrdenia, prekvapil".

13.4. V časti dovolania žalobcu ohľadom nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku dovolací súd uvádza, že odvolací súd sa zaoberal odvolacou námietkou, že žalovaná nenamietala, že ju žalobca vopred neinformoval o cene úkonu právnej služby. Odvolací súd konštatoval „aj keď túto skutočnosť žalovaná nenamietala, nakoľko v danej veci ide o spotrebiteľský spor, ako správne právne uzavrel aj súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, teda o spor s ochranou slabšej strany a tak sa správne zaoberal všetkými skutočnosťami týkajúcimi sa nároku žalobcu, teda i tým, či žalovaná ako spotrebiteľ bola zo strany žalobcu ako dodávateľa vopred riadne informovaná o cene právnych služieb predtým, ako aj jej boli tieto služby poskytnuté v zmysle § 18 ods. 4 zákona o advokácii" (porovnaj bod 15. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Podľa názoru dovolacieho súdu odpoveď odvolacieho súdu bola primeraná a dostatočná. Zároveň sa odvolací súd zaoberal aj odvolacou námietkou prekvapivosti rozsudku súdu prvej inštancie, pričom závery odvolacieho súdu sú logické, zrozumiteľné a vyvážené (porovnaj bod 13. odôvodnenia napadnutého rozsudku).

14. Dovolateľ ďalej namietal, že rozsudok odvolacieho súdu bol pre neho prekvapivý pre nedodržanie procesného postupu stanoveného v § 382 CSP.

14.1. V procese právneho posudzovania veci má súd voči sporovým stranám osobitné procesné povinnosti smerujúce k naplneniu princípu právnej istoty a s ním spojenej požiadavky predvídateľnosti súdneho rozhodnutia a zákazu prekvapivého rozhodnutia. Zákaz prekvapivého rozhodnutia platí aj pre odvolací súd. Preto mu zákon ukladá osobitnú poučovaciu povinnosť oznámiť stranám, že vec môže posúdiť podľa iného doteraz nepoužitého právneho ustanovenia a zároveň ich vyzvať, aby sa k

možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

14.2. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana konania možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie, nejavili ako významné (viď aj uznesenie najvyššieho súdu z 21. marca 2018, sp. zn. 7Cdo/1/2018).

14.3. Za prekvapivé rozhodnutie nemožno považovať také rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré je založené na aplikácii toho istého zákonného ustanovenia, ktoré aplikoval súd prvej inštancie, avšak s tým rozdielom, že odvolací súd zo správne zisteného skutkového stavu dospeje k odlišnému právnemu záveru ohľadne naplnenia zákonných predpokladov zodpovednosti za škodu. Civilné sporové konanie je kontradiktórnym konaním, v ktorom žalobca tvrdí a preukazuje dôvodnosť podanej žaloby a žalovaný jej dôvodnosť popiera a vyvracia. To znamená, že obidve sporové strany poznali obidve možné alternatívy riešenia ich sporu a mali možnosť argumentovať nielen vo svoj prospech, ale aj zaujať stanovisko, prečo argumenty protistrany považujú za neopodstatnené a nespôsobilé privodiť protistrane úspech v spore.

14.4. Sporovým stranám bolo zrejmé, akú skutkovú otázku a z akého dôvodu riešili nižšie súdy. Potvrďuje to aj ich procesný postup, ktorý logicky nadväzoval na úkony strán. V danom spore mal dovolateľ pred oboma nižšími súdmi dostatočný priestor na to, aby identifikoval a reagoval na rozhodujúce skutkové sporné okolnosti, ako aj na to, aby poprel a vyvrátil argumentáciu žalovanej strany. Odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí podrobne vyjadril aj k tomu, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal a ani nenavrhol žiadne dôkazy na podporu svojich tvrdení o vykonaní právnych služieb na základe zmluvy o právnej pomoci uzavretej so žalovanou dňa 02. septembra 2015. Urobil tak s cieľom argumentačne podporiť právny záver súdu prvej inštancie a zároveň reagovať na odvolacie námietky žalobcu a dôkazy predložené v odvolacom konaní. Žalobcovi bolo z vyjadrení žalovanej v konaní pred súdom prvej inštancie známe, že poprela poskytnutie a existenciu právnych služieb uvedených vo vyúčtovaní. Odvolací súd na základe súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu (§ 383 CSP), pri použití výkladu dotknutých právnych predpisov (ktoré aplikoval aj súd prvej inštancie) a vyhodnotením v odvolaní predložených dôkazov ako novoty podľa § 366 CSP, dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie spočíva na správnom právnom posúdení. Rozhodnutie odvolacieho súdu nie je založené na ustanovení právneho predpisu - inom právnom dôvode, príp. na skutočnostiach, ktoré sa dovtedy nejavili ako významné), ktorý by v doterajšom konaní nebol vyslovený (odprezentovaný), a ku ktorému by žalobca nemal možnosť zaujať svoje stanovisko.

14.5. Podľa § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

14.6. Citované ustanovenie je odrazom princípu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, ktorý tvorí súčasť princípu právnej istoty a práva na spravodlivý proces. Jeho účelom je zabrániť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí odvolacími súdmi, t. j. „prekvapeniu“ účastníkov konania v prípade možného iného právneho posúdenia veci odvolacím súdom bez toho, aby im bolo umožnené vyjadriť sa k použitiu iného ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce (I. ÚS 736/2016). Predvídateľnosť súdnych rozhodnutí sa prejavuje v tom, že odvolací súd v prípade meritórneho rozhodnutia o odvolaní ešte pred vyhlásením rozhodnutia oboznámi sporové strany so svojím v konaní ešte nevysloveným právnym názorom, ktorý je odlišný od právneho názoru uvedeného v rozhodnutí súdu prvej inštancie, a vytvorí stranám priestor, aby mohli k tomuto právnemu názoru zaujať stanovisko.

14.7. Aplikácia ustanovenia § 382 CSP odvolacím súdom však prichádza do úvahy výlučne za splnenia dvoch kumulatívnych podmienok, a to 1/ ak žalobou uplatnený procesný nárok treba posúdiť podľa celkom iného („nového“) právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, alebo síce podľa toho istého právneho predpisu, ale iného jeho ustanovenia (iného paragrafu alebo iného jeho odseku), a 2/ ak toto iné zákonné ustanovenie je rozhodujúce pre meritórne rozhodnutie, t. j. že má byť právnym základom, pod ktorý treba subsumovať skutkový stav zistený súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) alebo po doplnení dokazovania odvolacím súdom (§ 384 CSP). Ak nie je splnená čo i len jedna z vyššie uvedených podmienok, odvolací súd nemá povinnosť postupovať v zmysle § 382 CSP, z čoho potom

vyplýva, že jeho rozhodnutie nemožno považovať za prekvapivé a takýto jeho postup nemôže viesť k vade zmätočnosti a založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (porov. 3Obdo/1/2019).

14.8. Dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade odvolací súd nebol povinný postupovať podľa § 382 CSP a vyzývať strany na vyjadrenie k možnému použitiu iného ustanovenia právneho predpisu, pretože odvolací súd žalobou uplatnený procesný nárok právne neposúdil podľa takého ustanovenia právneho predpisu, ktoré by pri doterajšom rozhodovaní vo veci nebolo použité. Súdny oboch nižších inštancií na prejednávanej vec aplikovali § 566 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, § 1 ods. 2, § 18 ods. 1 až 5, § 24 ods. 3 zákona o advokácii, § 2 ods. 1, 2 § 1 ods. 2, § 9 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, § 2 písm. a), i) zákona o ochrane spotrebiteľa, § 52 ods. 1 až 4, § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 132 CSP. Odvolací súd považoval dôvody pre zamietnutie žaloby súdom prvej inštancie za správne, v danom prípade nepoužil žiadne „nové“ ustanovenie právneho predpisu, ktoré by doteraz nebolo v konaní použité, resp. ku ktorému by strany nemali možnosť v doterajšom priebehu konania zaujať svoje stanovisko. Napokon dovolateľ ani netvrdil, že by v merite veci bolo odvolacím súdom aplikované iné ustanovenie, než aké už bolo aplikované súdom prvej inštancie.

14.9. Za prekvapivé rozhodnutie nemožno považovať také rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré je založené na aplikácii toho istého zákonného ustanovenia, ktoré aplikoval súd prvej inštancie. V takomto prípade pre postup v zmysle § 382 CSP chýba nielen splnenie predpokladu aplikácie „nového“ ustanovenia právneho predpisu odvolacím súdom (t. j. ustanovenia, ktoré by bolo prvýkrát v priebehu súdneho sporu použité až v meritórnom rozhodnutí odvolacieho súdu), ale aj „nového“ právneho názoru, ku ktorému by strany doteraz nemali možnosť zaujať svoje stanovisko. Civilné sporové konanie je kontradiktórnym konaním, v ktorom žalobca tvrdí a preukazuje dôvodnosť podanej žaloby a žalovaný jej dôvodnosť popiera a vyvracia. To znamená, že obidve sporové strany poznali obidve možné alternatívy riešenia ich sporu a mali možnosť argumentovať nielen vo svoj prospech, ale aj zaujať stanovisko, prečo argumenty protistrany považujú za neopodstatnené a nespôsobilé privodiť protistrane úspech v spore.

14.10. Dovolací súd dáva do pozornosti, že sa zaoberal prekvapivosťou vo vzťahu k rozsudku odvolacieho súdu na základe dôvodov uvedených v dovolaní a nemohol sa zaoberať dôvodmi prekvapivosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uvedenými výlučne v odvolaní.

15. Dovolateľ vo vzťahu k prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu identifikoval odklon od ustálenej rozhodovacej praxe reprezentovanej uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/322/2009.

15.1. Dovolací súd uvádza, že právna veta označeného rozhodnutia sp. zn. 5Cdo/322/2009 z 27. októbra 2010 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky R 33/2011 znie: „Pokiaľ odvolací súd nevyzval účastníka konania v zmysle § 213 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 15. októbra 2008, aby sa vyjadril k možnému použitiu toho ustanovenia právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je podľa názoru odvolacieho súdu pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, odňal účastníkovi konania možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f) O.s.p.“

15.2. Dovolací súd dospel k záveru, že v danej veci pre postup odvolacieho súdu podľa § 382 CSP neboli splnené predpoklady, preto ani nemohla nastať procesná situácia existencie odklonu od vyššie uvedeného rozhodnutia dovolacieho súdu. Označené rozhodnutie nie je aplikovateľné na daný prípad, resp. procesnú situáciu, a preto odvolací súd nebol povinný postupovať podľa právnej vety z neho vyplývajúcej.

16. Pokiaľ ide o ostatné dovolacie námietky dovolací súd súhrnne konštatuje, že nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - vid' ustanovenie § 442 CSP („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd“). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

16.1. Hodnotenie dôkazov súdom je vecou jeho vnútorného presvedčenia z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, ako aj jeho logického myšlienkového postupu. Základné právo na súdnu ochranu garantované ústavou neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho ani účelovo chápať tak, že jeho naplnením je vyhovieť všetkým návrhom účastníka

konania (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 4/94, sp. zn. I. ÚS 8/96).

16.2. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). Dovolací súd nezistil, že by postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces, ani že zistenie skutkového stavu by bolo prima facie natoľko chybné (svojvoľné), že by k nemu súd pri rešpektovaní základných zásad hodnotenia vykonaných dôkazov nemohol nikdy dospieť (porov. I. ÚS 6/2018), a ani že prijaté právne závery by boli v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. že by z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývali (porov. I. ÚS 243/07). Podľa názoru dovolacieho súdu preto prijaté skutkové a právne závery oboch súdov nižšej inštalácie možno považovať za logické, vychádzajúce zo skutkových okolností veci a relevantných právnych noriem a nemožno im vyčítať takú svojvoľnosť, ktorá by mala za následok arbitrárnosť ich rozhodnutí.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, a nezistil ani nesprávne právne posúdenie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, preto nedôvodné dovolanie dovolateľa podľa § 448 CSP zamietol.

18. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP. Žalovaná mala v dovolacom konaní plný úspech, preto jej proti neúspešnému žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.